

BIULETYN

CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

1973

Warszawa, dnia 31 lipca 1973 r.

Nr 8

SPIS TREŚCI

D z i a ł A

- Poz. 47 — uchwała IV Plenum Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 24 maja 1973 r. o zadaniach związków zawodowych w rozwijaniu inicjatyw społeczno-produkcyjnych na rzecz szybszego wzrostu gospodarki narodowej i podnoszenia poziomu życia ludzi pracy 134
- „ 48 — uchwała IV Plenum Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 24 maja 1973 r. w sprawie dalszego rozwoju pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych i zmian w ramowym regulaminie PKZP 137

DZIAŁA

47.

**UCHWAŁA IV PLENUM
CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH**

z dnia 24 maja 1973 r.

**o zadaniach związków zawodowych w rozwijaniu inicjatyw społeczno-
produkcyjnych na rzecz szybszego wzrostu gospodarki narodowej
i podnoszenia poziomu życia ludzi pracy.**

Przyspieszenie tempa rozwoju kraju, dalsza poprawa warunków pracy, pełniejsze zaspokojenie materialnych i kulturalnych potrzeb społeczeństwa uwatkwane są powszechnym wzrostem aktywności zawodowej, rozwojem inicjatyw społeczno-produkcyjnych i lepszą mobilizacją załóg dla pełnej i przedterminowej realizacji zadań społeczno-gospodarczych.

Związki zawodowe, świadome celów i zadań wytyczonych przez VI Zjazd PZPR, kierując się wskazaniami VII Kongresu oraz Uchwałą Biura Politycznego KC PZPR określającą zadania ruchu zawodowego w rozwijaniu budownictwa socjalizmu, uznając aktywność społeczno-zawodową ludzi pracy za podstawowe źródło postępu ekonomicznego i socjalnego — rozwijać będą społeczno-produkcyjne inicjatywy załóg, przyczyniając się tą drogą do urzeczywistnienia programu i polityki partii.

W związku z tym IV Plenum CRZZ zaleca wszystkim instancjom i ogniwom związkowym oraz samorządowi robotniczemu następujące kierunki działania:

— rozszerzanie pracy organizatorskiej na rzecz zagospodarowania rezerw produkcyjnych, tworzenia warunków dla pełnej i przedterminowej realizacji zadań społeczno-gospodarczych oraz wykonania w bieżącym roku zadeklarowanej przez załogi dodatkowej produkcji wartości 30 mld złotych;

— tworzenie atmosfery uznania i szacunku dla rzetelnej i wydajnej pracy, ładu i dyscypliny społecznej oraz wzrostu poczucia odpowiedzialności i obowiązkowości na każdym stanowisku pracy jako nieodzownych warunków poprawy gospodarności i szybszego wzrostu poziomu życia;

— bardziej zdecydowane przeciwdziałanie zjawiskom łamania dyscypliny, marnotrawstwa czasu pracy i dobra społecznego, nieuczciwości i niesolidności w pracy, nadmiernej fluktuacji i nieuzasadnionej absencji;

— umacnianie frontu wspólnego działania wszystkich sił społecznych i administracji gospodarczej w zakładach dla przyspieszenia tempa unowocześniania gospodarki, zwiększenia wydajności pracy oraz efektywniejszego wykorzystania materiałów i surowców w procesie produkcji;

— wzbogacanie treści oraz doskonalenie zasad i form socjalistycznego współzawodnictwa pracy w oparciu o jego bogatą tradycję, zdobyte już doświadczenia i aktualne potrzeby społeczno-gospodarcze kraju, szersze wykorzystywanie walorów ideowo-wychowawczych i ekonomicznych tego ruchu;

— doskonalenie racjonalizacji i wynalazczości pra-

cowniczej, współdziałanie z administracją na rzecz ich upowszechniania i rozwijania oraz szybszego wdrażania nowych rozwiązań technicznych i organizacyjnych, mających istotne znaczenie dla unowocześniania produkcji i przyspieszania tempa wzrostu gospodarczego.

W oparciu o kierunki i zadania zawarte w referacie Prezydium CRZZ i w wystąpieniu członka Biura Politycznego, Sekretarza KC PZPR tow. Jana Szydłaka oraz wnioski zgłoszone w dyskusji na posiedzeniu plenarnym CRZZ, wszystkie ogniwa i instancje związkowe oraz samorząd robotniczy kierować się będą postanowieniami niniejszej uchwały.

**I. TWORZYĆ WARUNKI I ATMOSFERĘ UZNANIA
DLA DOBREJ PRACY**

O efektach pracy decydują ludzie, warunki techniczno-organizacyjne oraz klimat i atmosfera uznania dla rzetelnej, wydajnej pracy. Te zatem czynniki dobrej roboty muszą znajdować się stale w kręgu uwagi — aktywu związkowego w każdym zakładzie pracy, na każdym stanowisku roboczym.

1. Jedną z gwarancji wysokiego poziomu aktywności społeczno-zawodowej załóg jest pogłębianie szacunku dla rzetelnej pracy, uznania dla przodujących kolektywów i ludzi dobrej roboty. Tworząc klimat sprzyjający kształtowaniu się zaangażowanych postaw pracowniczych, instancje i wszystkie ogniwa związkowe powinny:

— otaczać szczególną troską ludzi ofiarnych, przodowników pracy, wybijających się ponad przeciętność i torujących drogę postępowi;

— we współdziałaniu z kierownictwem administracyjnym wprowadzić skuteczny system wyłaniania, wyróżniania i awansowania przodujących pracowników;

— popularyzować osiągnięcia i metody pracy pracowników zarówno na terenie zakładu pracy, jak i w całym środowisku społecznym.

W realizacji tych zadań należy wykorzystać wszystkie dostępne środki masowego przekazu, a szczególnie radiowęzły zakładowe, prasę zakładową i branżową oraz centralny organ prasowy związków zawodowych — „Głos Pracy”.

2. Tworzenie właściwego klimatu pracy oraz osiągnięcie dobrych efektów działalności przedsiębiorstw zależy w znacznej mierze od warunków socjalnych i warunków pracy załóg. Niezbędne jest więc stale współdziałanie rad zakładowych i społecznej inspek-

cji pracy z administracją na rzecz poprawy tych warunków.

W tym celu należy:

— konsekwentnie realizować postanowienia zawarte we wspólnym liście Sekretariatu KC PZPR, Prezydium Rządu i Prezydium CRZZ skierowanym w lutym br. do wszystkich zakładów pracy;

— kształtować socjalistyczne stosunki międzyludzkie i podnosić kulturę miejsca pracy;

— udzielać większej pomocy nowym pracownikom w opanowaniu zawodu i adaptacji w kolektywie;

— w pełni zaspokajać potrzeby pracowników w zakresie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz usprawniać funkcjonowanie placówek zakładowej służby zdrowia;

— rozszerzać formy wypoczynku przez lepsze wykorzystanie i modernizację bazy wczasowej pozostającej w dyspozycji zakładów pracy.

3. Wyniki gospodarcze zakładów, możliwość poprawy warunków pracy i bytu załóg zależne są od poziomu organizacji i społecznej wydajności pracy. Dlatego też rady zakładowe oraz wszystkie ogniwa zakładowych organizacji związkowych i samorządu robotniczego powinny wspólnie z administracją przedsiębiorstw:

— współdziałać w doskonaleniu organizacji pracy i zapewnianiu pełnego frontu robót na każdym stanowisku roboczym;

— przeciwdziałać wszelkiego rodzaju przejawom marnotrawstwa czasu pracy maszyn i urządzeń, braku poszanowania porządku i dyscypliny oraz absencji i fluktuacji.

Dla zapewnienia warunków czynnego udziału załogi w życiu zakładów pracy oraz umacniania bieżących kontaktów kierowniczego aktywu społeczno-politycznego i gospodarczego z załogami należy systematycznie organizować narady wytwórcze. Powinny one być najbardziej masową i bezpośrednią formą udziału załóg w zarządzaniu, platformą konsultacji i ważnym elementem demokracji robotniczej.

4. Rady zakładowe powinny budzić wrażliwość społeczną na każde naruszenie prawa, stwarzać klimat społecznej dezaprobaty dla wszelkich przejawów niedyscyplinowania, dla fluktuacji i nieuzasadnionej absencji.

Obowiązkiem rad zakładowych — w oparciu o ścisłą więź z załogami i codzienną znajomość nurtujących je problemów — jest zdecydowane przeciwdziałanie powstawaniu napięć, zakłóceń toku pracy lub narastaniu nieporozumień w stosunkach międzyludzkich.

II. ROZWIJAĆ I DOSKONALIĆ SOCJALISTYCZNE WSPÓLZAWODNICTWO PRACY

Socjalistyczne współzawodnictwo pracy jest formą świadomego i ofiarnego zaangażowania ludzi pracy, skutecznie przyczyniającego się do przedterminowego wykonania zadań, formą wychowywania na najlepszych wzorach ludzi dobrej roboty.

Powinno ono stać się powszechnym, autentycznym ruchem społecznym, rozwijanym przez związki zawodowe wspólnie z organizacjami młodzieżowymi i administracją na podstawie dobrowolnego i świadomego realizowania dodatkowych zadań.

Kierując się tymi zasadami, instancje związkowe, rady zakładowe i oddziałowe powinny koncentrować wysiłek na upowszechnianiu dobrych, sprawdzonych w praktyce doświadczeń, na eliminowaniu z ruchu współzawodnictwa elementów biurokratyzmu i efekciarstwa.

1. Współzawodnictwo pracy, inicjatywę i zaangażowanie załóg związane z podejmowaniem i realizowaniem dodatkowych zobowiązań kierować należy na te podstawowe zadania, których realizacja przyczyni się w szczególności do:

— wzrostu dodatkowej produkcji na potrzeby rynku wewnętrznego, inwestycji i eksportu,

— oszczędności materiałów, surowców i intensyfikacji wykorzystania urządzeń produkcyjnych,

— unowocześnienia produkcji oraz poprawy jakości wyrobów i usług,

— podnoszenia poziomu wydajności pracy,

— usprawniania organizacji i poprawy warunków pracy,

— podnoszenia kwalifikacji i kultury pracy.

W tym celu rady zakładowe i samorząd robotniczy powinny — w porozumieniu z administracją zakładów — inspirować kierunki współzawodnictwa i zobowiązań w zakładach i oddziałach produkcyjnych, najpełniej odpowiadające ich potrzebom.

2. Bogate tradycje ruchu socjalistycznego współzawodnictwa pracy są historycznym potwierdzeniem jego wysokich walorów wychowawczych, wyrażających się zaangażowaniem jednostek i grup pracowniczych w sprawy ogólnospołeczne, są świadectwem patriotyzmu i ofiarności. Dlatego też system wyróżnień uczestników współzawodnictwa powinien szczególnie eksponować wyróżnienia moralne.

W tym celu w działalności rad zakładowych należy:

— szerzej upowszechniać i wprowadzać do praktyki wszystkich zakładów nadawanie wyróżniającym się pracownikom i współzawodniczącym zespołom tytułów: Brygad i Oddziałów Pracy Socjalistycznej, Przodowników i Zasłużonych Pracowników Pracy Socjalistycznej, Zasłużonych dla zakładu, miasta i województwa;

— udzielać pomocy organizacjom młodzieżowym w rozwijaniu wśród młodych pracowników współzawodnictwa o tytuł Młody Fachowiec i Młodzież dla Postępu;

— konsekwentnie stosować wobec przodujących pracowników zasadę pierwszeństwa przy awansowaniu, wyróżnianiu i honorowaniu odznakami branżowymi i regionalnymi, a szczególnie zasłużonych dla zakładu — odznaczeniami państwowymi;

— popularyzować ludzi dobrej roboty w codziennej pracy, w czasie uroczystości zakładowych, branżowych, wojewódzkich i ogólnokrajowych, prezentować ich dorobek na naradach wytwórczych, radach oddziałowych i grupach związkowych;

— wyróżniać ludzi zasłużonych i przodowników pracy między innymi poprzez wpisywanie do ksiąg pamiątkowych w zakładach pracy, powiecie i województwie.

3. W celu uwolnienia ruchu współzawodnictwa od fasadowości i zbędnej sprawozdawczości, w praktyce rad zakładowych, rad oddziałowych i grup związkowych należy przyjąć zasadę, że:

— określenie form i zasad współzawodnictwa należy do kompetencji zakładowych ogniw związkowych i samorządu robotniczego,

— oceny wyników współzawodnictwa powinny być dokonywane w kolektywach pracowniczych bezpośrednio związanych z terenem realizacji zobowiązań przy współdziałaniu rad zakładowych i organizacji młodzieżowych.

4. Należy doskonalić współzawodnictwo międzyzakładowe o sztafardę przechodnie Prezesa Rady Ministrów i Centralnej Rady Związków Zawodowych oraz ministrów i zarządów głównych związków zawodowych. Idea i sens tego współzawodnictwa wymagają, aby:

— decyzje KSR o przystąpieniu do współzawodnictwa międzyzakładowego poprzedzone były szerokimi konsultacjami z załogą na zebraniach wydziałowych i naradach wytwórczych;

— kryteria tego współzawodnictwa i oceny jego wyników ustalane były przez zainteresowane zarządy główne i resorty z uwzględnieniem osiągnięć współzawodniczących załóg w dziedzinie produkcyjnej, społecznej i socjalno-bytowej.

5. Centralna Rada Związków Zawodowych wspólnie z Radą Ministrów i Radą Główną Federacji Socjalistycznych Związków Młodzieży Polskiej opracuje zasady doskonalenia ruchu socjalistycznego współzawodnictwa pracy.

III. UPOWSZECHNIĆ WYNAŁAZCZOŚĆ PRACOWNICZĄ

W procesie unowocześniania gospodarki w naszym kraju poważną rolę spełnia ruch racjonalizacji i wynalazczości pracowniczej. Dlatego też instancje i organizacje związkowe powinny stale pobudzać załogi do twórczości technicznej.

1. Traktując ruch racjonalizacji i wynalazczości pracowniczej jako istotny czynnik postępu techniczno-organizacyjnego, należy przyjąć zasadę inspirowania inicjatyw twórczych i kierowania ich na najważniejsze aktualnie zadania przedsiębiorstw i potrzeby zgłaszane przez załogi na zebraniach grup związkowych, rad oddziałowych i naradach wytwórczych.

W tematyce racjonalizatorskiej należy przede wszystkim preferować te rozwiązania, których rezultaty przyczynią się do:

— szybszego unowocześniania konstrukcji i technologii oraz poprawy jakości, estetyki i parametrów użytkowych wyrobów,

— oszczędności materiałów, surowców, paliw i energii oraz pracochłonności,

— poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zmniejszania wysiłku fizycznego pracowników,

— wzrostu wydajności pracy oraz stopnia wykorzystania czasu pracy maszyn i urządzeń.

2. Uchwalenie nowego prawa wynalazczego stworzyło warunki dla bardziej dynamicznego rozwoju twórczych inicjatyw technicznych załóg i szczególnie dogodną płaszczyznę dla współdziałania robotników i inteligencji, dla sojuszu pracy z nauką. Pełne i racjonalne wykorzystanie tych warunków dla przyspieszenia tempa unowocześniania naszej gospodarki wymaga, aby wszystkie instancje i organizacje

związków zawodowych, wspólnie z SNT NOT i organizacjami młodzieżowymi oraz administracją gospodarczą:

— konsekwentnie dążyły do bliższego związania nauki z praktyką oraz pracowników naukowych i kadry technicznej z robotnikami dla zwiększenia skuteczności poczyną racjonalizatorów i wynalazców;

— stworzyły warunki umożliwiające wynalazcom i racjonalizatorom bliższe poznanie nowego prawa wynalazczego;

— przejęły pod bezpośredni patronat kluby techniki i racjonalizacji;

— kształtowały klimat sprzyjający tworzeniu zespołów i brygad racjonalizatorskich dla rozwiązywania bardziej złożonych problemów techniczno-organizacyjnych.

3. Wynalazczość pracownicza powinna wyrażać twórczy stosunek do pracy, dążenie do postępu i nowoczesności. Rozwijanie tych aspektów wynalazczości wymaga ścisłego współdziałania wszystkich sił społecznych zaangażowanych w tym ruchu. Dla skoordynowania współdziałania organizacji społecznych w tej dziedzinie konieczne jest, aby:

— zarządy główne związków zawodowych i rady zakładowe wspólnie z ogniwami SNT i NOT ustalały corocznie kierunki wzajemnej współpracy na rzecz zacieśniania więzi nauki z praktyką;

— rady zakładowe i organizacje młodzieżowe szerzej angażowały młodych pracowników do twórczości nowatorskiej;

— wojewódzkie rady związków zawodowych i OW NOT koordynowały działalność wynalazczą w swoim regionie i popularyzowały przodujących nowatorów i ich osiągnięcia;

— rady zakładowe i koła SNT NOT wspólnie z administracją w szerszym zakresie wprowadzały do praktyki atrakcyjne formy pobudzania twórczości nowatorskiej, wykorzystując w tym celu sprawdzone doświadczenia.

Dla szerszego spopularyzowania przodujących osiągnięć i ich twórców związki zawodowe — wspólnie z NST NOT, organizacjami młodzieżowymi i administracją — będą współuczestniczyły w corocznym wyłanianiu „Mistrza Techniki” na szczeblu zakładów, branż, powiatów i województw oraz w skali kraju — 100 najlepszych twórców nowej techniki.

4. Współdziałając z ogniwem NOT i organizacjami młodzieżowymi instancje związkowe i rady zakładowe powinny dążyć do bardziej efektywnego wykorzystania istniejącej bazy techniczno-organizacyjnej ruchu wynalazczego, w tym zwłaszcza klubów techniki i racjonalizacji. Kluby te powinny stać się ośrodkami twórczej myśli technicznej, podejmującymi szeroką działalność popularizatorską, propagandową i doradczą.

Przyjmując zasadę merytorycznej i organizacyjnej koordynacji działalności KTiR przez rady zakładowe i wojewódzkie rady związków zawodowych we współdziałaniu z administracją oraz odpowiednimi ogniwami SNT NOT i FSZMP, należy:

— doskonalić styl i zakres działania istniejących Klubów Techniki i Racjonalizacji oraz zwiększać operatywność działania doradców technicznych, m.in. w drodze udzielania przez nich niezbędnych wyjaś-

nień i pomocy racjonalizatorom bezpośrednio na stanowiskach roboczych;

— tworzyć KTiR w tych zakładach, w których dotychczas nie zostały powołane;

— dostosowywać formy i zakres działania klubów do zasad określonych w ramowym regulaminie KTiR;

— organizować wymianę doświadczeń i współzawodnictwa pomiędzy KTiR w branżach (przez zarządy główne związków zawodowych) oraz pomiędzy WKTiR (przez CRZZ);

— współdziałać z administracją gospodarczą we wskazywaniu najbardziej istotnych dla zakładu problemów wymagających rozwiązania w ramach racjonalizacji i wynalazczości pracowniczej.

Wykorzystując dobre doświadczenia dotychczasowe 11 wojewódzkich KTiR wojewódzkie rady związków zawodowych, działając w porozumieniu z OW NOT i RW FSZMP, powinny stworzyć warunki organizacyjne dla powołania do końca 1973 r. WKTiR w pozostałych województwach.

Organizując i rozwijając ruch wynalazczości pracowniczej, należy kierować się zasadą, że szybkie wdrażanie każdego uzasadnionego i wartościowego rozwiązania przyczynia się do szybszego rozwoju naszej gospodarki, dynamizuje postęp społeczno-ekonomiczny, poprawia warunki pracy.

IV. USPRAWNIAĆ GOSPODARKE MATERIAŁAMI I SUROWCAMI

Dynamiczny rozwój produkcji materialnej we wszystkich dziedzinach naszej gospodarki wymaga wzmoczenia społecznego oddziaływania związków zawodowych i samorządu robotniczego na racjonalne i oszczędne gospodarowanie materiałami i surowcami. W tym celu konieczne jest:

— doskonalenie form społecznej kontroli gospodarki materiałowej w procesie produkcji w całym zakładzie i na każdym stanowisku roboczym,

— bieżące analizowanie stanów zespołów magazynowych oraz występowanie z wnioskami o likwidację zapasów zbędnych i nieuzasadnionych,

— szczegółowe rozpatrywanie uwag i wniosków zgłaszanych przez załogi na naradach wytwórczych, w radach oddziałowych oraz w grupach związkowych w sprawie niedomagań gospodarki materiałowej,

— tworzenie klimatu uznania dla oszczędności materiałów na każdym stanowisku roboczym i dezaprobaty społecznej dla przejawów marnotrawstwa i niegospodarności.

Realizacji tych zadań powinny służyć dostosowane do konkretnych warunków i potrzeb zakładu społeczne przeglądy gospodarki materiałowej. Jednocześnie należy przyjąć zasadę corocznego omawiania na sesjach KSR stanu gospodarki materiałowej w zakładzie oraz przyjmowania i realizowania ściśle sprecyzowanych rocznych zadań, gwarantujących lepsze wykorzystanie materiałów i surowców.

* * *

O pełnej i konsekwentnej realizacji nakreślonych przez IV Plenum CRZZ głównych kierunków działania w zakresie rozwijania inicjatyw pracowniczych zadecydują przede wszystkim twórcza i zaangażowana organizatorska działalność wszystkich instancji i organizacji związkowych. Obowiązkiem rad zakładowych, rad oddziałowych i grup związkowych, samorządu robotniczego jest rozwijanie inicjatyw społeczno-produkcyjnych załóg stwarzających warunki dla przedterminowej realizacji programu rozwoju społeczno-gospodarczego naszego kraju.

48.

UCHWAŁA IV PLENUM CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

z dnia 24 maja 1973 r. w sprawie dalszego rozwoju
pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych
i zmian w ramowym regulaminie PKZP

Pracownicze kasy zapomogowo-pożyczkowe spełniają ważną funkcję w systemie kredytowania potrzeb ludzi pracy. W swej 24-letniej działalności osiągnęły poważne rezultaty w niesieniu pomocy materialnej swym członkom w ramach funduszy nagromadzonych z ich oszczędności. Spełniają one również ważne funkcje wychowawcze w kształtowaniu socjalistycznych stosunków międzyludzkich w zakładach pracy polegających na wzajemnej pomocy, zaufaniu, solidarnej odpowiedzialności, wdrażaniu nawyku oszczędzania i gospodarności.

Wyniki działalności PKZP potwierdziły słuszność kierunków i celów oraz społecznego charakteru ich działania.

Szczególnie szybkie jest tempo rozwoju organizacyjnego i finansowego kas w ostatnich latach. Aktualnie kasy zrzeszają ponad 8,5 miliona członków. Tylko w ciągu ubiegłych 5 lat fundusz wkładów

członkowskich wzrósł o 61%, a kwota udzielonych pożyczek gotówkowych o 54%. Wzrosły też znacznie rezerwy finansowe kas gromadzone na rachunkach bankowych i książeczkach oszczędnościowych PKO.

Rozwój pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych, masowość ich działania, wzrost funduszu oszczędnościowo-pożyczkowego pozwalają na wprowadzenie zmian w ramowym regulaminie PKZP, zgodnych z kierunkami zawartymi w uchwale VII Kongresu Związków Zawodowych.

Opracowany przez Centralną Radę Związków Zawodowych regulamin stwarza warunki stopniowego zwiększania wysokości pożyczek i wydłużania okresu ich spłaty z uwzględnieniem możliwości finansowych każdej kasy oraz osobistego wkładu każdego członka w jej zasobność.

W celu zapewnienia dalszego prawidłowego rozwoju pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych w

interesie ogółu członków związków zawodowych, a zarazem dla umocnienia dyscypliny i porządku w gospodarowaniu funduszami kas, Plenum CRZZ postanawia:

1) zatwierdzić nowy ramowy regulamin PKZP uwzględniający postanowienia wypływające z wniosków i postulatów członków kas i instancji związkowych zawarte w uchwale VII Kongresu Związków Zawodowych;

2) zobowiązać zarządy główne związków zawodowych do podjęcia działań w celu zapoznania członków związku z kierunkami zmian zawartych w nowym ramowym regulaminie PKZP oraz do wydania wytycznych dla rad zakładowych i zarządów PKZP dotyczących prawidłowego wprowadzenia w życie regulaminu w dostosowaniu do możliwości finansowych kas działających w poszczególnych związkach zawodowych;

3) zobowiązać rady zakładowe i wszystkie instancje związkowe oraz ich komisje rewizyjne do udzielania stałej pomocy zarządom kas oraz umocnienia nadzoru nad merytoryczną i finansową działalnością kas, regularnego rozpatrywania sprawozdań finansowych, wniosków i zaleceń komisji rewizyjnych oraz wyróżniania najbardziej aktywnych działaczy PKZP;

4) zobowiązać zarządy PKZP do prawidłowego działania w zarządzaniu funduszami kas w interesie i na rzecz zrzeszonych członków i ścisłego przestrzegania postanowień uchwalonego regulaminu.

Oceniając pozytywnie dotychczasową działalność pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych, Plenum CRZZ stwierdza, że dobre rezultaty ich pracy osiągnięte zostały w głównej mierze dzięki codziennej ofiarnej pracy wielotysięcznego aktywu społecznego pracującego w zarządkach kas i ich komisjach rewizyjnych oraz dzięki opiece i pomocy ze strony instancji związkowych i administracji zakładów pracy. Wyrażając uznanie i podziękowanie wszystkim działaczom PKZP za dotychczasowy trud i wysiłek, Plenum jednocześnie apeluje do instancji związkowych, rad zakładowych, zarządów i komisji rewizyjnych PKZP o dalsze usprawnienie działalności kas, o przestrzeganie dyscypliny i przyjętych zasad, o ochronę mienia PKZP — w interesie i dla dobra ich członków.

RAMOWY REGULAMIN PRACOWNICZYCH KAS ZAPOMOGOWO-POŻYCZKOWYCH ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

I. Postanowienia ogólne

§ 1. Pracownicze kasy zapomogowo-pożyczkowe spełniają ważną funkcję w systemie kredytowania potrzeb ludzi pracy. Działając na zasadach społecznych i samopomocowych, poważnie odciążają środki państwowe kierowane na udzielanie kredytu pracownikom zakładów pracy.

Pracownicze kasy zapomogowo-pożyczkowe spełniają również poważne funkcje wychowawcze wśród pracujących. Wykonują ważną rolę w dziedzinie kształtowania socjalistycznych stosunków międzyludzkich w zakładach pracy, opartych na wzajemnym

zaufaniu, solidarności, koleżeńskości i odpowiedzialności. Przyczyniają się do stabilizacji załóg zakładów pracy, są dobrą szkołą wdrażania nawyku oszczędzania i gospodarności.

Z tego powodu w zakresie rozwijania działalności i zabezpieczenia majątku pracownicze kasy zapomogowo-pożyczkowe korzystają z pomocy państwa w granicach określonych właściwymi przepisami. Pomoc tę realizują administracje zakładów pracy.

§ 2. Pracownicze kasy zapomogowo-pożyczkowe, zwane w dalszym ciągu w skrócie „PKZP” są wydzielonymi agendami związków zawodowych, działającymi na zasadach samorządności w ramach określonych przepisami regulaminów, statutów związkowych oraz uchwał i wytycznych właściwych instancji związkowych.

§ 3. PKZP organizowane są w zakładach pracy. W każdym zakładzie pracy, w którym działa jedna zakładowa organizacja związkowa — może działać jedna PKZP, podporządkowana związkowi zawodowemu zrzeszającemu pracowników tego zakładu pracy.

Odstępstwa od tej zasady mogą mieć miejsce w przedsiębiorstwach wielozakładowych oraz w kombinatach i wymagają zgody zarządu głównego właściwego związku zawodowego.

§ 4. Instancje związkowe i rady zakładowe obowiązane są udzielać PKZP wszechstronnej pomocy w prowadzeniu działalności, a szczególnie realizować zadania określone w rozdziale VI regulaminu.

§ 5. Podstawą działalności pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych jest opracowany w oparciu o ramowy regulamin — regulamin kasy, uchwalony przez walne zebranie członków lub delegatów i zarejestrowany przez właściwą instancję związku zawodowego. Każda zmiana regulaminu następuje w drodze uchwały walnego zebrania członków lub delegatów i wymaga zatwierdzenia przez właściwą instancję związku zawodowego.

§ 6. Zarządzanie funduszami pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych należy do władz kasy.

§ 7. PKZP używają pieczęci podłużnej z nazwą kasy według wzoru ustalonego w § 8.

§ 8. Pracownicza kasa zapomogowo-pożyczkowa powołana dla pracowników jednego zakładu pracy nosi nazwę według wzoru:

PRACOWNICZA KASA ZAPOMOGOWO-POŻYCZKOWA ZWIĄZKU ZAWODOWEGO
(nazwa związku)

nr rej. przy
(nazwa zakładu pracy i siedziba)

PKZP powołana dla pracowników kilku zakładów pracy nosi nazwę według wzoru:

MIĘDZYZAKŁADOWA PRACOWNICZA KASA ZAPOMOGOWO-POŻYCZKOWA ZWIĄZKU ZAWODOWEGO
(nazwa związku)

Nr rej. przy
(nazwa i siedziba zakładu pracy, przy którym kasa została powołana)

II. Cele i formy działania

§ 9. Celem PKZP jest:

- 1) propagowanie oszczędności i gospodarności.
- 2) udzielanie członkom pomocy materialnej,

3) wychowywanie członków w duchu koleżeństwa, niesienia wzajemnej pomocy i solidarnej odpowiedzialności.

§ 10. PKZP realizuje swoje cele przez:

- 1) przyjmowanie wkładów członkowskich i innych wpłat przewidzianych w regulaminie,
- 2) udzielanie pożyczek,
- 3) udzielanie zapomóg w miarę posiadanych środków,
- 4) prowadzenie innych dodatkowych form pomocy, przewidzianych w regulaminie kasy,
- 5) realizowanie funkcji wychowawczych przy udzielaniu świadczeń i krzewienie idei oszczędzania.

III. Organizacja PKZP

§ 11. PKZP może być powołana w zakładzie pracy za zgodą rady zakładowej, jeśli co najmniej 40 pracowników zakładu pracy — członków związku zawodowego — zgłosi chęć należenia do kasy.

§ 12. Dla członków związku zawodowego pracujących w zakładach zatrudniających poniżej 40 pracowników organizuje się międzyzakładowe PKZP (§ 8) przy jednej z rad zakładowych tego samego związku lub przy bezpośrednio wyższej instancji związkowej, jeśli co najmniej 40 członków związku zgłosi chęć należenia do takiej kasy. Międzyzakładowa PKZP może być powołana również dla pracowników zakładów pracy zrzeszonych w różnych związkach. Powołanie takiej PKZP może nastąpić za zgodą zainteresowanych związków.

Na podstawie porozumienia między tymi związkami — jeden z nich rejestruje międzyzakładową PKZP i sprawuje nadzór nad jej działalnością.

§ 13. PKZP podlega rejestracji w zarządzie głównym właściwego związku zawodowego lub z jego upoważnienia w zarządzie okręgowym związku.

Podjęcie działalności przez PKZP następuje po zarejestrowaniu.

§ 14. Zarejestrowanie PKZP następuje na wniosek rady zakładowej po przedłożeniu następujących dokumentów:

- 1) protokołu walnego zebrania członków-założycieli PKZP, na którym podjęto uchwałę o założeniu kasy. Protokół powinien zawierać wykaz osób wybranych do zarządu i komisji rewizyjnej z wymienieniem funkcji, jakie mają pełnić.
- 2) regulaminu kasy,
- 3) wyciągu z protokołu posiedzenia rady zakładowej, na którym aprobowano wniosek o powołaniu PKZP.

Instancja związkowa obowiązana jest sprawdzić zgodność regulaminu kasy z ramowym regulaminem PKZP. Jeżeli regulamin kasy nie nasuwa zastrzeżeń, instancja związkowa dokonuje rejestracji, nadaje PKZP numer rejestracyjny i wydaje jej zaświadczenie o dokonanej rejestracji. W razie sprzeczności postanowień regulaminu kasy z przepisami prawa lub ramowym regulaminem — instancja związkowa odmawia rejestracji kasy.

§ 15. Po otrzymaniu zaświadczenia rejestracyjnego zarząd PKZP obowiązany jest:

1) zaopatrzyć się w pieczęć podłużną z nazwą i numerem rejestracyjnym oraz siedzibą PKZP (§ 8),

2) otworzyć rachunek bieżący w najbliższym oddziale PKO i nadany przez PKO numer konta podać do wiadomości zarządowi związku zawodowego rejestrującemu kasę oraz administracji zakładu pracy,

3) przekazać do Powszechnej Kasy Oszczędności (na specjalnym formularzu poświadczonym przez właściwą instancję związkową) wzory podpisów członków zarządu PKZP, upoważnionych do podpisywania dyspozycji z rachunku bankowego,

4) nabyć wszelkie instrukcje, druki i formularze niezbędne przy prowadzeniu PKZP.

§ 16. Rada zakładowa obowiązana jest powiadomić kierownictwo zakładu pracy o powołaniu PKZP oraz ustalić z nim techniczną pomoc dla kasy, która powinna obejmować: bezpłatne dostarczenie pomieszczenia na biuro kasy, pokrywanie kosztów manipulacyjnych, potrącanie w listach płac wkładów i rat pożyczek, przydzielenie pracowników do obsługi kasowej i prowadzenia księgowości PKZP, udzielanie pomocy prawnej oraz inną pomoc w miarę potrzeby.

Koszty funkcjonowania PKZP zrzeszającej pracowników kilku zakładów pracy ponoszą te zakłady proporcjonalnie do liczby pracowników tych zakładów pracy — członków kasy.

IV. Członkowie kasy

§ 17. Członkiem PKZP może być tylko członek związku zawodowego.

§ 18. Członków przyjmuje zarząd PKZP na podstawie złożonej przez zainteresowanych deklaracji przystąpienia do PKZP. Decyzja o przyjęciu powinna nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca od dnia złożenia deklaracji.

§ 19. Pracownik przyjęty w poczet członków PKZP jest obowiązany wpłacić wpisowe w wysokości 1% od sumy miesięcznego zarobku brutto. Od wpłacania wpisowego zwolnieni są członkowie przeniesieni z PKZP poprzednich zakładów pracy wraz ze stanem wkładów i ewentualnym zadłużeniem. Przeniesienie nie zwalnia od podpisania deklaracji przystąpienia do PKZP w nowym zakładzie pracy.

§ 20. Członek PKZP jest obowiązany:

1) wpłacać w okresie przynależności do PKZP miesięczny wkład członkowski na fundusz oszczędnościowo-pożyczkowy w wysokości ustalonej w regulaminie kasy,

2) dbać o rozwój PKZP i stałe usprawnianie jej pracy,

3) ściśle przestrzegać przepisów regulaminu, uchwał walnego zebrania oraz postanowień władz PKZP.

§ 21. W okresie choroby trwającej dłużej niż miesiąc, członek PKZP — jeśli nie otrzymuje wynagrodzenia — może być zwolniony od obowiązku wpłacania wkładów, przy zachowaniu pełnych praw członkowskich.

§ 22. Członek PKZP ma prawo:

1) gromadzić oszczędności w PKZP w ramach określonych regulaminem,

2) korzystać z pożyczek oraz innych form pomocy prowadzonych przez kasę,

3) w przypadkach losowych ubiegać się o udzielenie zapomogi,

4) brać udział w obradach walnego zebrania,

5) wybierać i być wybieranym do zarządu PKZP i komisji rewizyjnej.

§ 23. Członek PKZP nabywa uprawnienia członkowskie określone w § 22 pkt. 1, 4 i 5 natychmiast po przyjęciu w poczet członków. Prawo otrzymania pożyczki i zapomogi nabywa członek po upływie 2 miesięcy od daty uchwały zarządu kasy o przyjęciu w poczet członków PKZP i wniesieniu za ten okres wkładów członkowskich.

§ 24. Skreślenie z listy członków PKZP następuje:

1) na żądanie członka PKZP,

2) w przypadku rozwiązania stosunku pracy,

3) w razie śmierci członka PKZP,

4) na skutek decyzji zarządu PKZP powziętej w wyniku niedopełnienia przez członka obowiązków określonych w § 20 regulaminu.

§ 25. W razie przejścia na emeryturę (rentę) członek PKZP zachowuje pełne prawa członkowskie, jeśli pozostanie członkiem związku zawodowego i pozostawi co najmniej 50% swoich wkładów.

Emeryci i renciści, których stan wkładów wynosi co najmniej 50% pobieranej przez nich emerytury lub renty — mogą być na ich życzenie zwolnieni od wpłacania wkładów bieżących.

Emeryci i renciści, którzy całkowicie wycofają wkłady, nie mogą być ponownie przyjęci do PKZP.

§ 26. 1. Kobiety, korzystające z bezpłatnego urlopu dla wychowania małych dzieci, mogą w okresie tego urlopu pozostać członkami PKZP pod warunkiem zachowania przynależności związkowej i pozostawienia co najmniej 50% wkładów członkowskich. Przez okres urlopu są one zwolnione od wnoszenia bieżących wkładów członkowskich.

2. W razie niepodjęcia pracy po zakończeniu bezpłatnego urlopu, zarząd PKZP podejmuje decyzję o skreśleniu z listy członków kasy, zwraca jej wkłady, bądź ściągą zadłużenie w trybie ustalonym dla pozostałych członków.

§ 27. Członek, który wskutek swej winy wyrządzi PKZP szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia na ogólnych zasadach prawa.

V. Władze i struktura PKZP

§ 28. Władzami PKZP są:

- 1) walne zebranie członków PKZP lub delegatów,
- 2) zarząd PKZP.

Kadencja zarządu PKZP trwa 3 lata.

A. Walne zebranie

§ 29. Walne zebranie członków PKZP (lub delegatów) może być zwyczajne lub nadzwyczajne. Prawo udziału w walnym zebraniu przysługuje członkom PKZP (delegatom) oraz — z głosem doradczym — przedstawicielom instancji związkowych. Zwyczajne zebranie walne zwołuje zarząd PKZP co najmniej raz na rok.

§ 30. Nadzwyczajne zebranie powinien zwołać zarząd PKZP w razie potrzeby według swego uznania lub na żądanie:

1) komisji rewizyjnej,

2) jednej trzeciej członków PKZP,

3) rady zakładowej, zarządu okręgu zarządu głównego właściwego związku zawodowego, albo Centralnej Rady Związków Zawodowych.

Walne zebranie należy zwołać najpóźniej po upływie miesiąca od dnia, w którym zgłoszono odpowiednie żądanie, nie wcześniej jednak niż po 5 dniach od zawiadomienia członków PKZP o zebraniu.

§ 31. 1. W PKZP liczącej powyżej 500 członków zwołuje się, zamiast walnego zebrania członków, zebranie delegatów. Delegaci są wybierani przez członków PKZP należących do jednej rady oddziałowej lub grupy związkowej w głosowaniu jawnym w liczbie ustalonej przez radę zakładową lub instancję związkową, przy której PKZP działa.

2. W uzasadnionych przypadkach instancje związkowe mogą wyrazić zgodę na odbywanie walnych zebrań delegatów w PKZP liczącej poniżej 500 członków.

§ 32. Tryb i terminy odbywania walnych zebrań sprawozdawczo-wyborczych PKZP ustalają zarządy główne lub okręgowe związków zawodowych, kierując się następującymi zasadami:

1) we wszystkich PKZP — niezależnie od liczby członków związku walne zebrania sprawozdawczo-wyborcze mogą być organizowane łącznie z zebraniem sprawozdawczymi rad zakładowych, zwołanymi po upływie pierwszego roku kadencji tych rad,

2) wybory członków zarządu i komisji rewizyjnej mogą odbywać się zarówno w sposób jawny, jak i tajny. Sposób dokonywania wyborów określają zarządy główne związków zawodowych w instrukcjach wyborczych.

§ 33. Do kompetencji walnego zebrania należy:

1) uchwalanie regulaminu PKZP oraz jego zmian w oparciu o ramowy regulamin,

2) wybór i odwołanie członków zarządu PKZP, ich zastępców oraz członków komisji rewizyjnej i ich zastępców,

3) zatwierdzanie sprawozdań i bilansów rocznych,

4) wprowadzanie nowych form pomocy na warunkach samowystarczalności, zgodnie z przepisami § 51,

5) wysłuchiwanie sprawozdań zarządu PKZP z bieżącej działalności kasy oraz sprawozdań i wniosków komisji rewizyjnych,

6) rozpatrywanie przyczyn powstawania szkód i strat oraz podejmowanie decyzji w sprawie ich pokrycia,

7) podejmowanie uchwały o likwidacji PKZP.

§ 34. Walne zebranie jest prawomocne, jeśli bierze w nim udział co najmniej połowa członków lub delegatów. W razie niedojścia do skutku walnego zebrania z powodu braku wymaganej liczby obecnych członków, walne zebranie powinno być zwołane w drugim terminie — nie później jednak niż w ciągu 14 dni. Walne zebranie zwołane w drugim terminie jest prawomocne, bez względu na liczbę obecnych. Wszystkie uchwały walnego zebrania powinny być zgodne z prawem i regulaminem, jak również statutami oraz uchwałami i instrukcjami władz związkowych. Z walnego zebrania sporządza się protokół, który podpisują przewodniczący zebrania i protokolant.

B. Zarząd PKZP

§ 35. Zarząd PKZP składa się z 5—15 członków i 3—5 zastępców.

§ 36. Zarząd PKZP na pierwszym posiedzeniu wybiera ze swego grona przewodniczącego, sekretarza i skarbnika. Przewodniczący, wiceprzewodniczący, sekretarze i skarbnicy rad zakładowych oraz członkowie komisji rewizyjnej zakładowej organizacji związkowej nie mogą pełnić funkcji przewodniczącego i skarbnika PKZP oraz wykonywać funkcji księgowego kasy.

§ 37. Członkowie zarządu wykonują swe czynności jako pracę społeczną.

§ 38. Posiedzenia zarządu PKZP odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz w miesiącu. Dla powzięcia prawomocnych uchwał konieczna jest obecność większości członków zarządu PKZP. Uchwały zarządu zapadają większością głosów. Z każdego posiedzenia sporządza się protokół, który podpisują uczestnicy posiedzenia.

§ 39. Do obowiązków zarządu PKZP należy:

- 1) przyjmowanie członków do PKZP oraz skreślanie ich z listy,
- 2) prowadzenie właściwej polityki w zakresie udzielania świadczeń, mających zapewnić odpowiednie środki pieniężne w okresie większego zapotrzebowania,
- 3) udzielanie członkom pożyczek i ustalanie okresu ich spłaty w granicach przewidzianych w regulaminie kasy,
- 4) podejmowanie decyzji w sprawie prolongaty spłaty pożyczek w granicach przewidzianych w regulaminie,
- 5) przyznawanie bezzwrotnych zapomóg i przedkładanie decyzji w tych sprawach do zatwierdzenia radzie zakładowej lub instancji związkowej, przy której PKZP działa,
- 6) udzielanie innych świadczeń przewidzianych w regulaminie kasy, na zasadach w nim ustalonych,
- 7) pisemne podawanie przynajmniej raz w roku do wiadomości członków stanu ich wkładów i zadłużenia w sposób uznany za właściwy dla danej PKZP,
- 8) podejmowanie decyzji w sprawie zwrotu wkładów osobom nie będącym już członkami kasy (§ 57),
- 9) podejmowanie decyzji w sprawie częściowego wycofania wkładów przez członków, zgodnie z postanowieniami regulaminu kasy (§ 54 ramowego regulaminu),
- 10) ustalanie warunków ponownego przyjęcia członków do kasy (§ 58 ramowego regulaminu),
- 11) podejmowanie decyzji w sprawie zaciągania kredytu PKO w czekach-uprawnieniach na podstawie przepisów ustalających zasady korzystania z tego kredytu,
- 12) sprawowanie kontroli nad regularnym wpływem wkładów członkowskich i innych wpłat członków oraz terminowym ściąganiem należności i spłatą zobowiązań PKZP oraz podpisywanie dyspozycji pieniężnych i innych dokumentów,
- 13) prowadzenie ewidencji członków, sprawozdawczości i statystyki oraz księgowości i obsługi kasowej, zgodnie z obowiązującymi instrukcjami, przy pomocy osób wyznaczonych przez zakład pracy,

14) reprezentowanie PKZP wobec władz i instytucji oraz administracji zakładu pracy,

15) zwoływanie walnych zebrań członków PKZP w porozumieniu z radą zakładową,

16) rozpatrywanie okresowych sprawozdań finansowych i przedkładanie ich w ustalonych terminach nadrzędnej instancji związkowej,

17) składanie walnemu zebraniu sprawozdań z działalności oraz bilansów rocznych kasy do zatwierdzenia,

18) ustalanie dla zarządów oddziałowych PKZP wysokości kwot, w granicach których zarządy te mogą przyznawać pożyczki i zapomogi,

19) należyte zabezpieczenie majątku, dokumentów i ksiąg rachunkowych PKZP,

20) zarządzanie innymi sprawami PKZP w granicach przepisów niniejszego regulaminu, uchwał walnego zebrania oraz instrukcji władz związkowych,

21) ustosunkowanie się do wniosków i ustaleń komisji rewizyjnej i uwzględnianie ich w swej działalności.

C. Zarządy oddziałowe

§ 40. W zakładach pracy liczących ponad 500 członków PKZP mogą być tworzone zarządy oddziałowe PKZP przy radach oddziałowych.

§ 41. Zarządy oddziałowe są wybierane na okres trzech lat w liczbie 2—5 osób przez oddziałowe zebrania członków PKZP.

§ 42. Zarządy oddziałowe podlegają walnemu zebraniu członków i zarządowi PKZP.

§ 43. W oddziałach liczących powyżej 500 członków PKZP stosuje się odpowiednio przepisy § 31 regulaminu.

§ 44. Do kompetencji zarządu oddziałowego PKZP należy:

1) przyznawanie pożyczek i zapomóg członkom oddziałów w granicach limitów przyznawanych oddziałom przez zarząd PKZP oraz zgodnie z postanowieniami regulaminu kasy i przedstawianie ich zarządowi PKZP do realizacji,

2) opiniowanie wniosków członków we wszelkich innych sprawach,

3) zwoływanie oddziałowych zebrań członków w terminach ustalonych z zarządem PKZP, celem omówienia spraw bieżących i złożenia sprawozdania ze swej działalności i wyboru zarządu i delegatów na walne zebranie PKZP.

§ 45. W sprawach nie uregulowanych przepisami §§ 40—44 niniejszego regulaminu stosuje się odpowiednio przepisy §§ 35—38.

VI. Uprawnienia i obowiązki rad zakładowych i instancji związkowych

§ 46. Bezpośredni nadzór nad działalnością PKZP sprawują rady zakładowe (oddziałowe), przy których są one powołane.

§ 47. Do obowiązków rad zakładowych w zakresie nadzoru nad działalnością PKZP należy w szczególności:

1) podejmowanie decyzji o powołaniu kasy oraz udzielenie pomocy przy jej zorganizowaniu i zarejestrowaniu,

2) delegowanie przedstawiciela do udziału w posiedzeniach zarządu kasy oraz wysłuchiwanie jego informacji o pracy tego zarządu,

3) dopilnowanie odbywania regularnych posiedzeń zarządu kasy,

4) zatwierdzanie zapomóg przyznawanych przez zarząd kasy,

5) zezwalanie na udzielanie pożyczek o 50% wyższych od ustalonych w regulaminie — w indywidualnie uzasadnionych przypadkach na wnioski zarządu kasy, z zachowaniem postanowień § 64 ust. 3,

6) zapewnienie zarządowi kasy właściwych warunków w wykonywaniu jego społecznych funkcji oraz dopilnowanie wykonywania przez zakład pracy swych obowiązków wobec PKZP,

7) nadzorowanie terminowego sporządzania sprawozdań finansowych, rozpatrywanie ich na posiedzeniach oraz przysyłanie ich instancjom nadrzędnym,

8) organizowanie zebrań sprawozdawczo-wyborczych PKZP, dopilnowanie regularnego odbywania zebrań sprawozdawczych,

9) nadzorowanie bieżącej pracy zarządu, równego traktowania członków przy przyznawaniu świadczeń oraz przeciwstawianie się zjawiskom godzącym w zasady współzycia społecznego w zakładzie pracy,

10) zgłaszanie wniosków do instancji nadrzędnych o rozwiązanie lub zawieszenie zarządu kasy w razie stwierdzenia, że PKZP w swej działalności nie przestrzega przepisów prawa lub regulaminu, albo uchwał i wytycznych instancji nadrzędnych, bądź też prowadzi działalność sprzeczną z interesem społecznym.

§ 48. Rady zakładowe są pierwszą instancją odwoławczą od decyzji PKZP w sprawach:

— przyjmowania członków, częściowego wycofywania wkładów, przyznawania zapomóg, przyznawania i odraczania spłaty pożyczek i rozliczania członków odchodzących z kasy, ponosząc z tego tytułu pełną odpowiedzialność, aż do pokrycia powstałych z tego powodu szkód i strat.

Rady zakładowe nie są uprawnione do wydawania zarządom poleceń dotyczących prowadzenia działalności niezgodnej z przepisami.

§ 49. Ogólne kierunki działalności PKZP oraz ramowy regulamin kas ustala Centralna Rada Związków Zawodowych.

Szczegółowe wytyczne działania kas uwzględniające specyfikę poszczególnych branż, strukturę organizacyjną oraz potrzeby zrzeszonych członków w granicach określonych ramowym regulaminem — ustalają zarządy główne związków zawodowych.

§ 50. W razie stwierdzenia, że PKZP w swej działalności nie przestrzega przepisów prawa lub regulaminu, albo zarządzeń władz związkowych lub w przypadku gdy jej działalność jest spreczna z interesem społecznym — rada zakładowa lub instancja związkowa, która stwierdziła powyższe uchybienie, jest obowiązana wystąpić do właściwej dla danej PKZP nadrzędnej instancji związkowej z wnioskiem o natychmiastowe rozwiązanie lub zawieszenie zarządu PKZP.

W przypadku rozwiązania lub zawieszenia zarządu PKZP instancja nadrzędna (zarząd okręgu lub zarząd główny związku zawodowego) do czasu dokonania wyboru nowego zarządu, albo uchylenia zawieszenia,

powierza wykonywanie czynności zarządu PKZP członkom kasy wskazanym przez radę zakładową lub wyznaczonym przez siebie.

Wybory nowego zarządu PKZP powinny nastąpić najpóźniej w terminie miesięcznym od dnia rozwiązania zarządu. W tym samym terminie należy uchylić zawieszenie, albo rozwiązać zawieszony zarząd PKZP.

Równocześnie z rozwiązaniem lub zawieszeniem zarządu PKZP należy zawiadomić właściwy oddział PKO o odwołaniu prawa podpisywania przelewów i czeków oraz podejmowania wkładów z książeczek PKO na lokatę przez dotychczas uprawnione osoby, podając zarazem do wiadomości oddziału PKO dane dotyczące osób, którym udzielono odpowiednich upoważnień.

VII. Fundusze PKZP

§ 51. 1. Na środki finansowe PKZP składają się następujące fundusze własne:

- 1) Fundusz Oszczędnościowo-Pożyczkowy — „A”,
- 2) Fundusz Zapomogowy — „B”,
- 3) Fundusz Rezerwowy — „C”.

2. Za zgodą instancji nadrzędnej PKZP może jeszcze posiadać inne fundusze na prowadzenie dodatkowych form pomocy dla członków, oznaczone kolejnymi literami „D”, „E” itp.

Zasady tworzenia i wydatkowania tych funduszy powinny być szczegółowo określone w regulaminie kasy (lub w załączniku do niego), zatwierdzonym przez walne zebranie członków (delegatów) i zarejestrowanym przez instancję związkową.

Prowadzenie dodatkowych form działalności powinno być zgodne z następującymi zasadami:

1) ich rodzaje i zakres działania muszą być zgodne z celami statutowymi związków zawodowych, przepisami prawa i wytycznymi władz związkowych.

2) środki finansowe na ich prowadzenie muszą być uzyskane drogą pobierania dodatkowych składek od członków dodatkowego funduszu,

3) dodatkowa działalność musi być samowystarczalna, tj. wydatki na świadczenia muszą się mieścić w granicach dochodów pobieranych na ten cel,

4) przystąpienie do dodatkowej formy pomocy musi być całkowicie dobrowolne i wymaga złożenia odrębnej deklaracji.

3. PKZP może posiadać jeszcze fundusze na działalność zleconą przez instancje związkowe oraz korzystać z bezprocentowego i bezgotówkowego kredytu PKO w czekach-uprawnieniach. Zasady korzystania i gospodarowania tymi funduszami uregulowane są odrębnymi przepisami.

§ 52. Fundusz „A” powstaje z wkładów członkowskich. Celem tego funduszu jest gromadzenie oszczędności członków PKZP i udzielanie pożyczek gotówkowych. Wkłady członkowskie w wysokości i w terminach ustalonych w regulaminie kasy potrącają się członkom PKZP z ich wynagrodzenia. Kwoty te zapisuje się na rachunek osobisty członka.

Wkłady członkowskie nie są oprocentowane.

§ 53. 1. Wysokość miesięcznego wkładu członka powinna w zasadzie wynosić 1% miesięcznego zarobku brutto; zależnie jednak od potrzeb PKZP — walne zebranie może obniżyć lub podwyższyć wy-

sokość wkładu. Minimalne wkłady nie mogą być niższe niż 0,5%, a maksymalne nie mogą być wyższe od 5,0% miesięcznego zarobku brutto.

2. W przypadku gdy walne zebranie uchwaliło wysokość miesięcznego wkładu niższej od górnej granicy, członkowie kasy mogą indywidualnie wносить wkłady wyższe do wysokości maksymalnej określonej w ust. 1 — jeśli regulamin kasy przewiduje taką możliwość. Wnoszenie wkładów wyższych może mieć wyłącznie charakter dobrowolny. Dodatkowe wkłady mogą być również wpłacane gotówką do kasy PKZP.

§ 54. 1. Członkowie PKZP, których stan wkładów wynosi co najmniej 1,5-miesięczny zarobek brutto, mogą raz w roku wycofać do 50% ich stanu.

2. Zarządy główne związków zawodowych mogą podwyższyć swoim kasom wysokość wkładów upoważniając członków do ich częściowego wycofania — do 2-miesięcznych zarobków brutto, a także limitować środki przeznaczone do wycofania.

3. Bez względu na wysokość posiadanych wkładów mogą wycofać do połowy ich stanu członkowie:

a) przechodzący na emeryturę lub rentę i zachowujący członkostwo w PKZP,

b) kobiety korzystające z bezpłatnego urlopu dla wychowania małych dzieci, zachowujące członkostwo w PKZP.

4. Częściowe wycofanie wkładów w gotówce może nastąpić tylko wtedy, gdy członek nie posiada w kasie zadłużenia.

W przypadkach losowych — jeśli członek PKZP występujący o częściowy zwrot wkładów posiada w kasie zadłużenie przewyższające stan jego wkładów, wypłata wkładów w gotówce może nastąpić tylko za zgodą poręczycieli nie spłaconej pożyczki. W przypadku braku zgody poręczycieli — zwrot wkładów może nastąpić tylko przez zaliczenie na rachunek zadłużenia.

§ 55. W razie skreślenia z listy członków PKZP wkłady członkowskie, po potrąceniu nie spłaconych zadłużeń, podlegają zwrotowi w następujących terminach:

1) najpóźniej w ciągu 2 miesięcy od dnia zgłoszenia wystąpienia z PKZP, rozwiązania stosunku prac lub skreślenia z listy członków na podstawie decyzji przewidzianej w § 24 regulaminu,

2) w ciągu 3 miesięcy od daty zgłoszenia wystąpienia z kasy — jeśli skreślenie następuje na życzenie członka nie spowodowane odejściem z pracy,

3) niezwłocznie w razie śmierci członka.

§ 56. Zwrot wkładów następuje do rąk uprawnionej lub osoby przezeń upoważnionej, albo — na żądanie uprawnionego w formie przelewu na konto innej PKZP.

W przypadku śmierci członka kasy zwrot wkładów następuje do rąk osoby wskazanej w deklaracji wystąpienia do PKZP. W razie niewskazania takiej osoby w deklaracji lub jej śmierci, zwrot wkładów następuje do rąk spadkobierców zmarłego — zgodnie z obowiązującymi przepisami.

§ 57. Obowiązek zwrotu wkładów osobie skreślonej z listy członków PKZP spoczywa na zarządzie PKZP. Jeśli był członek PKZP nie zgłosił się po odbiór wkładów, zarząd PKZP — po zatwierdzeniu bilansu PKZP za rok, w którym nastąpiło skreślenie z listy członków — obowiązany jest odszukać zainteresowanego i zwrócić mu wkłady. Nie podjęte w

ciągu 12 miesięcy wkłady podlegają przeniesieniu na fundusz rezerwowy „C”.

§ 58. 1. W razie skreślenia z listy członków na życzenie członka nie spowodowane odejściem z pracy i całkowitego wycofania wkładów, ponowne przyjęcie do tej samej PKZP może nastąpić według następujących zasad:

a) zarząd PKZP może zażądać od członka zwrotu części podjętych wkładów w granicach do 30% miesięcznego zarobku brutto (jeśli wycofane wkłady przewyższały tę wysokość),

b) w razie niemożności zwrotu wkładów określonych w pkt. a) — członek może być ponownie przyjęty do PKZP z zastosowaniem do niego jednorocznej karencji, tj. z zawieszeniem na ten okres jego praw do świadczeń PKZP,

c) przy ponownym przyjęciu do tej samej kasy członek obowiązany jest wpłacić wpisowe.

2. Postanowienia ust. 1 stosuje się odpowiednio do kobiet korzystających z bezpłatnego urlopu dla wychowania małych dzieci, jeśli udając się na urlop wycofały w całości wkłady i zostały skreślone z listy członków PKZP.

3. Członek ponownie przyjęty, który zwrócił ustaloną przez zarząd PKZP część wycofanych wkładów, nabywa wszystkie uprawnienia członkowskie w terminach ustalonych w § 23. Członek ponownie przyjęty, z zawieszeniem na okres roku praw do świadczeń PKZP — pozostałe uprawnienia, określone w § 22 pkt. 1, 4 i 5, nabywa natychmiast po przyjęciu w poczet członków kasy.

§ 59. Fundusz „B” powstaje:

1) z dotacji organizacji związkowych,

2) z odsetek od lokaty wolnych środków na książeczce oszczędnościowej PKO,

3) w spółdzielczości i instytucjach społecznych — z dotacji zakładów pracy udzielanych z funduszu społecznego lub zysku,

4) z innych subwencji, darowizn i nie przewidzianych wpływów.

Fundusz ten przeznaczony jest na udzielanie zapomóg członkom PKZP w przypadkach szczególnych potrzeb życiowych.

§ 60. Fundusz „C” powstaje z wpłat wpisowego przez członków wstępujących do PKZP i z nie doręczonych zwrotów wkładów (§ 57) oraz zasądzonych odsetek i kosztów sądowych. Część tego funduszu w wysokości 75% pozostaje w PKZP i służy na pokrycie szkód i strat, nieściągalnych zadłużeń zmarłych członków oraz zwrotu nie podjętych w terminie wkładów. Pozostałą część Funduszu „C” w wysokości 25% PKZP obowiązana jest przekazywać do zarządu głównego lub z jego upoważnienia do zarządu okręgowego związku zawodowego na „Fundusz rozwojowo-pożyczkowy PKZP”. Fundusz ten przeznaczony jest na zasilenie funduszu pożyczkowego nowo powstających PKZP oraz na pożyczki dla działających PKZP w przypadku powstania dużych szkód w rozmiarach uniemożliwiających im przejściowo kontynuowanie działalności. Z funduszu tego mogą być także pokrywane szkody PKZP, które zarząd główny (okręgowy) uzna za uzasadnione.

§ 61. Fundusze PKZP przechowuje się na rachunkach bieżących i książeczkach oszczędnościowych w PKO.

VIII. Udzielanie świadczeń z funduszy PKZP

§ 62. PKZP udziela swoim członkom następujących świadczeń gotówkowych:

- 1) pożyczek — ratalnych, krótkoterminowych i uzupełniających,
- 2) zapomóg,
- 3) innych świadczeń określonych w regulaminie kasy.

Pożyczki udzielane przez PKZP nie są oprocentowane.

§ 63. 1. PKZP udziela pożyczek na bieżące potrzeby członków oraz na cele mieszkaniowe.

2. Udzielone pożyczki podlegają spłacie w sposób ustalony przy ich przyznawaniu. Pracujący członkowie PKZP spłacają pożyczki przez potrącanie rat z wynagrodzenia lub dokonują spłaty rat z zasiłku chorobowego.

3. Pożyczki na cele mieszkaniowe, tj. na wkłady do spółdzielni mieszkaniowych, kaucje, wyposażenie mieszkań i remonty, udziela PKZP tylko na uzupełnienie oszczędności na ten cel, posiadanych przez członka PKZP. Wniosek o udzielenie tej pożyczki powinien być poparty odpowiednimi dokumentami stwierdzającymi konieczność poniesienia wydatku, np. pismo spółdzielni mieszkaniowej, zaświadczenie o wysokości kaucji mieszkaniowej, książeczka oszczędnościowa PKO itp.

§ 64. 1. Maksymalna wysokość pożyczek gotówkowych ratalnych na cele bieżące nie może przekraczać:

1) dla pracujących członków łącznej sumy 1-miesięcznego zarobku brutto i 3-krotnej wysokości aktualnego stanu wkładu członka,

2) dla emerytów i rencistów łącznej sumy 1-miesięcznej emerytury lub renty i 1-krotnej wysokości stanu wkładów członka.

2. Maksymalna wysokość pożyczek na cele mieszkaniowe nie może przekraczać:

1) dla pracujących członków łącznej sumy 1-miesięcznego zarobku brutto i 5-krotnej wysokości aktualnego stanu wkładów członka,

2) dla emerytów i rencistów łącznej sumy 1-miesięcznej emerytury lub renty i 2-krotnej wysokości stanu wkładów członka.

3. Wysokość udzielonej członkowi pożyczki na cele bieżące lub mieszkaniowe nie może być jednak wyższa niż 25 000 złotych.

§ 65. Nowej pożyczki gotówkowej ratalnej można udzielić dopiero po spłaceniu pobranej poprzednio pożyczki gotówkowej. Wyjątek stanowią pożyczki uzupełniające, jeśli regulamin kasy przewiduje udzielenie takich pożyczek.

§ 66. Maksymalny okres spłaty pożyczki na cele bieżące nie może przekraczać 24 miesięcy, a pożyczki na cele mieszkaniowe — 36 miesięcy.

§ 67. Zarządy główne związków zawodowych upoważnione są do ustalania dla podległych kas — w granicach określonych w §§ 64 i 66 maksymalnych wysokości pożyczek i okresów ich spłat, uwzględniających specyfikę swojej branży, zasobność kas oraz potrzeby ich członków.

§ 68. Maksymalne wysokości pożyczek i okresy ich spłat obowiązujące w każdej PKZP ustala regulamin jednostkowy każdej kasy w granicach ustalonych

w §§ 64 i 66 oraz w wytycznych zarządu głównego związku.

§ 69. Rady zakładowe upoważnione są do indywidualnego zezwalania na wnioski zarządu kasy na udzielenie pożyczek wyższych o 50% niż ustala regulamin kasy, z uwzględnieniem jednak postanowienia § 64 ust. 3.

Powinno to dotyczyć zwłaszcza młodych pracowników o krótkim stażu przynależności do PKZP. Przy stosowaniu tego uprawnienia powinny być szczególnie preferowane pożyczki na cele mieszkaniowo-budowlane.

§ 70. Maksymalne kwoty pożyczek i okresy ich spłat ustalone w §§ 64—66, z uwzględnieniem wytycznych zarządu głównego związku, powinny być stosowane w tych PKZP, w których stan funduszy na to pozwala.

§ 71. Członkowie PKZP posiadający wkłady przewyższające 1,5- lub 2-miesięczny zarobek brutto mogą otrzymać pożyczkę na wkłady mieszkaniowe w maksymalnej wysokości i na maksymalny okres spłaty — przewidziany regulaminem kasy — również wtedy, gdy wycofają 50% stanu wkładów (§ 54). Podstawę ustalenia wysokości pożyczki w tym przypadku stanowi stan wkładów po ich wycofaniu.

§ 72. 1. Oprócz pożyczek gotówkowych ratalnych PKZP mogą udzielać pożyczek krótkoterminowych (tzw. chwilówek) i uzupełniających. Pożyczki te mogą być udzielane członkom posiadającym zadłużenie z tytułu pożyczki ratalnej.

2. Regulaminy kas mogą przewidywać wypłatę obydwu rodzajów pożyczek określonych w ust. 1 lub tylko jednej z nich, albo w ogóle tych pożyczek nie stosować, przy uwzględnieniu zaleceń nadrzędnych instancji związkowych oraz sytuacji finansowej PKZP.

§ 73. Pożyczki krótkoterminowe powinny być udzielane według następujących jednolitych zasad:

1) pożyczka podlega jednorazowej spłacie z najbliższego wynagrodzenia członka PKZP,

2) wysokość pożyczki nie może przekraczać 30% wynagrodzenia brutto członka PKZP, z tym jednak zastrzeżeniem, że łączna suma potrącenia w jednym miesiącu na rzecz PKZP z tytułu pożyczki ratalnej i krótkoterminowej nie może być wyższa niż 50% wynagrodzenia netto pracownika,

3) przyznanie pożyczki może nastąpić poza posiedzeniem zarządu — na podstawie decyzji 3 członków zarządu, w tym skarbnika PKZP,

4) pożyczka krótkoterminowa nie wymaga poręczenia spłat,

5) jeśli się okaże, że wysokość wynagrodzenia należnego pracownikowi, który otrzymał pożyczkę krótkoterminową uniemożliwia łączne potrącenie raty pożyczki ratalnej i pożyczki krótkoterminowej — pierwszeństwo spłaty posiada pożyczka krótkoterminowa.

§ 74. Pożyczki uzupełniające powinny być udzielane według następujących jednolitych zasad:

1) wysokość pożyczki nie może przewyższać różnicy między maksymalną wysokością pożyczek udzielanych przez kasę i przysługujących pożyczkobiorcy a sumą pozostałego do spłaty zadłużenia,

2) warunkiem udzielenia pożyczki uzupełniającej jest poręczenie jej spłaty przez te same osoby, które poręczyły pożyczkę nie spłaconą,

3) udzielenie pożyczki następuje według zasad przewidzianych dla pożyczek gotówkowych ratalnych z tą zmianą, że powinno być dokonane nowe ustalenie wysokości rat łącznego zadłużenia w ramach dopuszczalnych regulaminem kasy. Wysokość tych rat ustala się dzieląc łączną sumę nowego zadłużenia przez ilość rat (w zaokrągleniu) przy uwzględnieniu życzeń członka,

4) pożyczka uzupełniająca może być udzielona tylko raz w czasie spłaty uprzednio zaciągniętej pożyczki ratalnej.

§ 75. 1. W uzasadnionych przypadkach zarząd PKZP na wniosek zadłużonego członka może odłożyć spłatę pożyczki gotówkowej ratalnej na okres do 3 miesięcy. Jeśli zadłużenie przewyższa stan wkładów członka, wniosek o prolongatę spłaty musi zawierać zgodę poręczycieli pożyczki.

2. Prolongata spłaty pożyczki może mieć miejsce jednorazowo lub dwu- albo trzykrotnie w czasie spłaty danej pożyczki pod warunkiem, że łączny okres przerwy w spłacie jednej pożyczki nie będzie dłuższy niż 3 miesiące.

3. Członkiniom PKZP korzystającym z bezpłatnego urlopu dla wychowania małych dzieci, posiadającym w kasie zadłużenie zawiesza się na ich prośbę jego spłatę na czas urlopu, za zgodą poręczycieli pożyczki. W razie sprzeciwu poręczycieli, dłużniczka powinna złożyć weksel gwarancyjny na sumę zadłużenia netto.

Osoby zadłużone nie mogą korzystać z pożyczek w czasie bezpłatnego urlopu.

4. Członkinie PKZP nie posiadające zadłużenia w kasie mogą korzystać w czasie bezpłatnego urlopu tylko z pożyczek gotówkowych ratalnych do wysokości 2-krotnego stanu wkładów.

Termin rozpoczęcia spłaty takiej pożyczki może być ustalony na pierwszy miesiąc po podjęciu pracy po zakończeniu urlopu.

§ 76. O udzieleniu pożyczek, ustaleniu ich wysokości i okresu spłaty decyduje zarząd PKZP w granicach ustalonych w regulaminie kasy.

Przy podejmowaniu decyzji zarząd PKZP obowiązany jest uwzględnić:

- 1) kolejność złożenia wniosku,
- 2) stopień potrzeby,
- 3) staż przynależności do PKZP i wysokość wkładów na koncie osobistym członka,
- 4) zdolność płatniczą wnioskodawcy.

§ 77. Uchwały o udzielaniu pożyczek powinny być podejmowane przez zarząd PKZP w obecności przedstawiciela rady zakładowej lub po zasięgnięciu jej opinii.

§ 78. Wniosek o udzielenie pożyczki powinien być złożony na właściwym formularzu zawierającym zobowiązanie spłaty oraz wyrażenie zgody na potrącanie spłat pożyczki z wynagrodzenia otrzymywanego od każdego pracodawcy i zasiłku chorobowego, a w przypadku skreślenia z listy członków — zgody na natychmiastowe uregulowanie pozostałego do spłaty zadłużenia.

O ile suma pożyczki ratalnej przewyższa wysokość wkładów pożyczkobiorcy, jest on obowiązany przedstawić solidarne poręczenie dwóch członków PKZP lub złożyć weksle gwarancyjne. Forma zabezpiecze-

nia spłaty pożyczki ratalnej powinna być ustalona w regulaminie kasy.

Poręczyciele obowiązani są wyrazić zgodę na potrącenie im z wkładów i wynagrodzenia za pracę poręczonej pożyczki w razie jej niespłacenia przez dłużnika na zasadach ustalonych dla dłużnika.

Poręczycielami nie mogą być członkowie zarządu PKZP, i komisji rewizyjnej, pracownicy w okresie wypowiedzenia umowy o pracę i bezpłatnego urlopu oraz osoby prowadzące księgowość kasy.

§ 79. 1. Członek PKZP może w jednym czasie być poręczycielem spłaty tylko 2 pożyczek.

2. Zarząd PKZP upoważniony jest do wstrzymania wypłaty zwrotu wkładów poręczycielom pożyczek skreślonym z listy członków w przypadku, gdy dłużnik, któremu poręczyli spłatę, już nie jest członkiem kasy i zadłużenia nie spłaca.

§ 80. Bezzwrotne zapomogi przyznaje zarząd PKZP w miarę posiadania środków na ten cel, kierując się sytuacją materialną członka.

§ 81. Wnioski o udzielenie bezzwrotnej zapomogi zaopiniowane przez męża zaufania kierują członkowie do zarządu PKZP. Zarząd PKZP po rozpatrzeniu wniosków przedkłada swoje decyzje do zatwierdzenia radzie zakładowej lub instancji związkowej sprawującej bezpośredni nadzór nad PKZP.

Decyzje rady zakładowej lub instancji związkowej w tym względzie są wiążące dla zarządu PKZP.

§ 82. Wnioski o udzielenie pożyczek lub zapomóg należy rozpatrywać nie później niż w ciągu 14 dni od dnia ich złożenia, z uwzględnieniem terminów posiedzeń zarządu PKZP (§ 38).

IX. Likwidacja zadłużeń w razie odejścia z kasy

§ 83. W razie skreślenia z listy członków kasy członka posiadającego zadłużenie niższe od stanu wkładów, zadłużenie to podlega spłacie przez potrącenie z wkładów.

§ 84. 1. W razie odejścia z pracy i skreślenia z listy członków kasy zadłużenie członka przewyższające stan jego wkładów, jeśli podejmuje on pracę w innym zakładzie pracy, może być zlikwidowane przy zastosowaniu jednej z następujących form rozliczeń:

a) przez zaliczenie posiadanych wkładów na rachunek zadłużenia i pokrycie jego reszty z ostatniego wynagrodzenia otrzymywanego z zakładu pracy.

b) przez rozliczenie brutto, tj. przeniesienie wkładów i nie spłaconego zadłużenia do PKZP nowego miejsca pracy, jeśli na to wyrażą zgodę wszyscy zainteresowani, tj. obydwaj zarządy PKZP, dłużnik i poręczyciele nie spłaconej pożyczki,

c) przez zaliczenie posiadanych wkładów na rachunek zadłużenia i potrącenie pozostałej części z wynagrodzenia za pracę otrzymywanego w nowym zakładzie pracy, na podstawie wniosku zarządu, złożonego dyrekcji tego zakładu, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2. Decyzję w sprawie zastosowania jednej z form rozliczeń z odchodzącym członkiem, wymienionych w ustępie poprzednim podejmuje zarząd PKZP, uwzględniając życzenie członka i interes kasy. W razie odmowy przez poręczycieli zadłużenia zgody na rozliczenie odchodzącego członka w sposób wymie-

niony w ust. 1 pkt b) — zastosowanie tej formy rozliczenia może nastąpić po złożeniu przez dłużnika weksla gwarancyjnego na sumę zadłużenia netto.

§ 85. Spłata zadłużenia w przypadku skreślenia z listy członków kasy na życzenie członka nie spowodowana zmianą zakładu pracy, jest natychmiast wymagalna, niezależnie od terminów spłaty ustalonych przy udzielaniu pożyczki. Na rachunek tego zadłużenia zalicza się posiadane wkłady, a resztę potrąca z najbliższego wynagrodzenia dłużnika.

§ 86. Jeśli zobowiązany do spłaty zadłużenia wobec PKZP już nie pracuje w zakładzie pracy i nie spłaca dobrowolnie tego zadłużenia — należy wezwać go na piśmie do uregulowania należności, wyznaczając termin spłaty. Kopię tego wezwania należy doręczyć poręczycielom. W razie niedokonania spłaty w wyznaczonym terminie, zarząd PKZP obowiązany jest do potrącania zadłużenia solidarnie odpowiedzialnym poręczycielom.

W przypadku niemożności ściągnięcia zadłużenia — zarząd PKZP powinien wystąpić za pośrednictwem rady zakładowej z wnioskiem do zarządu głównego związku zawodowego o udzielenie pełnomocnictwa procesowego i skierować sprawę przeciwko dłużnikowi i poręczycielom na drogę sądową.

§ 87. W szczególnie uzasadnionych przypadkach zarząd PKZP może rozłożyć na spłaty ratalne zadłużenie, które na podstawie § 85 regulaminu stało się natychmiast wymagalne. W tym przypadku dłużnik powinien złożyć odpowiednie zobowiązanie na piśmie, poręczone solidarnie przez dwie osoby spośród członków PKZP. Niedotrzymanie chociażby jednego terminu ratalnej spłaty powoduje natychmiastową wymagalność całej sumy zadłużenia.

§ 88. W przypadku śmierci członka PKZP jego zadłużenie nie podlega spłacie przez poręczycieli zobowiązania. Zapłaty tego zadłużenia po potrąceniu wkładów należy dochodzić od spadkobierców zmarłego, w razie zaś trudności w ściągnięciu, zadłużenie umorzyć, pokrywając sumę zadłużenia z funduszu rezerwowego „C”.

X. Rachunkowość PKZP

§ 89. PKZP prowadzi pełną rachunkowość zgodnie z obowiązującymi przepisami wydanymi przez Centralną Radę Związków Zawodowych. Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy.

§ 90. 1. Bilanse PKZP podpisują: zarząd PKZP, księgowy zakładu pracy odpowiedzialny za rachunkowość kasy oraz komisja rewizyjna po przeprowadzeniu kontroli i rada zakładowa. Protokół z kontroli dołącza się do bilansu.

2. Bilans roczny podlega zatwierdzeniu przez walne zebranie członków (delegatów).

Sprawozdania finansowo-statystyczne PKZP przesyła się w ustalonych terminach nadrzędnej instancji związkowej. Sprawozdanie roczne wraz z wymaganymi załącznikami składa się najpóźniej do 15 lutego każdego roku.

§ 91. Księgowości PKZP nie mogą prowadzić członkowie zarządu i komisji rewizyjnej oraz członkowie prezydium rady zakładowej, a także osoba prowadząca kasę (obsługę kasową).

XI. Komisja rewizyjna

§ 92. 1. Komisja rewizyjna PKZP składa się z 3—7 członków i 2 zastępców wybranych przez walne zebranie członków lub delegatów na okres trzech lat.

2. Komisja rewizyjna PKZP na pierwszym posiedzeniu wybiera ze swego grona przewodniczącego i sekretarza.

3. W PKZP liczących do 100 członków czynności komisji rewizyjnej mogą być powierzane komisji rewizyjnej zakładowej organizacji związkowej. Decyzję w tej sprawie podejmuje walne zebranie członków na wniosek rady zakładowej i komisji rewizyjnej zakładowej organizacji związkowej.

4. Postanowienie ust. 3 nie dotyczy międzyzakładowych PKZP.

§ 93. Przewodniczącemu komisji rewizyjnej PKZP lub delegowanemu przez niego członkowi przysługuje prawo uczestniczenia z głosem doradczym — w posiedzeniach zarządu PKZP.

§ 94. Komisja rewizyjna PKZP (rady zakładowej) jest organem kontrolującym działalność finansową zarządu PKZP i jej podstawowymi zadaniami są: ochrona mienia PKZP, kontrola przestrzegania przez zarząd PKZP przepisów regulaminu, dotyczących dysponowania funduszami PKZP oraz spłaty pożyczek i należności, czuwanie nad prawidłowym udokumentowaniem wszystkich wpływów i wydatków oraz nad terminowym prowadzeniem obsługi kasowej i księgowości PKZP przez dyrekcję zakładu pracy. Kontrola działalności PKZP powinna być przeprowadzana co najmniej raz na kwartał.

Do zadań komisji rewizyjnej należy również złożenie na walnym zebraniu członków lub delegatów PKZP sprawozdania ze swej działalności oraz ustosunkowanie się do działalności PKZP.

§ 95. Komisja rewizyjna PKZP obowiązana jest do rzetelnego stwierdzenia stanu faktycznego podczas kontroli i jego odtworzenia w protokole.

§ 96. W razie stwierdzenia, że zarząd PKZP w swej działalności finansowej nie przestrzega przepisów prawa lub niniejszego regulaminu, albo zarządzeń władz związkowych lub w przypadku, gdy działalność zarządu jest sprzeczna z interesem społecznym — komisja rewizyjna jest obowiązana wystąpić do właściwej instancji związkowej z wnioskiem o natychmiastowe rozwiązanie lub zawieszenie zarządu PKZP.

§ 97. Szczegółowy zakres i metody kontroli PKZP określają oddzielne przepisy.

§ 98. Postanowienia §§ 93—96 dotyczą odpowiednio komisji rewizyjnej zakładowej organizacji związkowej wykonującej czynności kontrolne PKZP zgodnie z postanowieniami § 92 ust. 3.

XII. Likwidacja PKZP

§ 99. PKZP przechodzi w stan likwidacji na mocy decyzji zarządu właściwego związku zawodowego, będącego władzą rejestracyjną, powziętej na wniosek walnego zebrania członków PKZP (delegatów) lub z własnej inicjatywy. Z dniem powzięcia decyzji o likwidacji PKZP zaprzestaje się przyjmowania wkładów członkowskich, wypłaty pożyczek i zaspokojenie oraz przyjmowania nowych członków.

§ 100. Dla przeprowadzenia likwidacji PKZP powołuje się komisję likwidacyjną w składzie 3—5 osób.

§ 101. Do działalności komisji likwidacyjnej mają odpowiednie zastosowanie przepisy regulaminu dotyczące działalności zarządu PKZP. Likwidacja ma na celu ukończenie spraw bieżących, spłatę zobowiązań oraz ściągnięcie wierzytelności.

§ 102. Decyzję o likwidacji PKZP z podaniem składu komisji likwidacyjnej i miejsca jej urzędowania, wezwaniem dłużników do spłaty należności oraz wyznaczeniem 3-miesięcznego terminu do zgłoszenia roszczeń wierzycieli należy podać do wiadomości członków oraz ogłosić w prasie.

§ 103. Likwidacja PKZP powinna być zakończona w ciągu 6 miesięcy od dnia podjęcia decyzji o likwidacji. W uzasadnionych przypadkach termin ten może być przedłużony decyzją instancji związkowej rejestrującej kasę, powziętą na wniosek komisji likwidacyjnej.

§ 104. Pozostały po likwidacji majątek PKZP przechodzi do dyspozycji zarządu głównego właściwego związku zawodowego. Zlikwidowana PKZP ulega wykreśleniu z rejestru PKZP.

§ 105. W czasie trwania działalności PKZP mogą być podejmowane decyzje o likwidacji dodatkowych form pomocy, prowadzonych przez kasę na podstawie postanowień § 51 regulaminu. Decyzje w tym względzie podejmuje walne zebranie członków lub zarząd związku, będący władzą rejestracyjną.

Likwidację tych form pomocy przeprowadza zarząd PKZP w terminie i w sposób uzgodniony z radą zakładową i nadrzędną instancją związkową. Decyzję o likwidacji należy podać do wiadomości członków oraz ogłosić w prasie przy zachowaniu postanowień § 102. Przeznaczenie pozostałego z likwidacji funduszu lub pokrycie niedoboru dodatkowej formy pomocy wymaga zgody nadrzędnej instancji związkowej.

XIII. Łączenie kilku PKZP w jedną PKZP

§ 106. W celu osiągnięcia lepszych rezultatów działalności, PKZP zrzeszające małą liczbę członków mogą się łączyć z innymi podobnymi PKZP tego samego związku zawodowego lub innych związków.

§ 107. Połączenie PKZP może nastąpić za zgodą zainteresowanych związków zawodowych, będących władzami rejestracyjnymi kas i na zasadach całkowitej dobrowolności, wyrażonej zwykłą większością głosów przez specjalnie w tym celu zwołane nadzwyczajne walne zebranie.

§ 108. W wyniku połączenia kilku PKZP powstaje jedna międzyzakładowa PKZP przy jednym z za-

kładów pracy, uzgodnionym wzajemnie między łączonymi PKZP i administracjami ich zakładów pracy.

§ 109. W celu połączenia się PKZP zarządy ich po uzyskaniu zgody swoich rad zakładowych i administracji zakładów pracy oraz zarządu związku, będącego władzą rejestracyjną, powinny:

1) zwołać nadzwyczajne zebrania w celu uchwalenia wniosków o połączenie,

2) po uchwaleniu połączenia przez walne zebranie ustalić termin zakończenia działalności przez dotychczasowe PKZP,

3) przygotować wspólnie z zarządami łączonych kas projekt nowego regulaminu międzyzakładowej PKZP w oparciu o ramowy regulamin,

4) zwołać walne zebranie członków lub delegatów łączonych kas w celu przyjęcia nowego regulaminu i wyboru zarządu międzyzakładowej PKZP i komisji rewizyjnej.

§ 110. Powstała w wyniku połączenia międzyzakładowa PKZP podlega rejestracji w zarządzie związku, przy którym będzie działać, a dotychczasowe PKZP podlegają skreśleniu z rejestru. Mają tu odpowiednie zastosowanie przepisy §§ 12—16 niniejszego regulaminu.

§ 111. PKZP połączone sporządzają na dzień połączenia bilanse netto i przekazują aktywa i pasywa nowej PKZP oraz zamykają swoje rachunki (książeczki oszczędnościowe) w PKO. Archiwa łączonych kas przejmują międzyzakładowa PKZP.

§ 112. W zakładach połączonych PKZP mogą działać zarządy oddziałowe międzyzakładowych PKZP. W tym przypadku mają do nich odpowiednie zastosowanie postanowienia §§ 40—44 regulaminu.

§ 113. Dopuszczalne jest powołanie z powrotem PKZP przy zakładzie pracy, którego pracownicy należą do międzyzakładowej PKZP. Powołanie PKZP następuje w trybie przewidzianym przepisami §§ 11—16 regulaminu.

W tym przypadku międzyzakładowa PKZP obowiązana jest przekazać PKZP wykaz wkładów i zadłużeń członków przechodzących do nowej PKZP, odpowiednią część funduszu „A” oraz uzgodnioną część funduszy: zapomogowego i rezerwowego.

XIV. Postanowienia końcowe

§ 114. Niniejszy ramowy regulamin obowiązuje z dniem 1 lipca 1973 r. Stosowanie jego postanowień przez poszczególne PKZP następuje po uchwaleniu regulaminu kasy i zarejestrowaniu go przez nadrzędną instancję związkową.

Spłata zobowiązań powstałych przed wejściem w życie nowych regulaminów kas następuje według zasad dotychczasowych.

INSTYTUT WYDAWNICZY CRZZ — Warszawa, ul. Spasowskiego 1/3

WARUNKI PRENUMERATY

Cena prenumeraty: kwartalnie — zł 10.—, półrocznie — zł 20.—, rocznie — zł 40.—

Instytucje państwowe, społeczne, zakłady pracy, szkoły itp. mogą zamawiać prenumeratę wyłącznie w miejscowych Oddziałach i Delegaturach „Ruch”, w terminie do 25 listopada na rok następny.

Prenumeratory indywidualni mogą opłacać prenumeratę w urzędach pocztowych i u listonoszy, lub dokonywać wpłat na konto PKO Nr 1-6-100020 — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” Warszawa, ul. Towarowa 28 (w terminie do 10 dnia miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty).

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 40% droższa od prenumeraty krajowej, przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” Warszawa, ul. Wronia 23, konto PKO Nr 1-6-100024.

Sprzedaż egzemplarzy numerów zdezaktualizowanych, na uprzednie pisemne zamówienia, prowadzi Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” Warszawa, ul. Towarowa 28.
